

Щоденний огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(станом на 12:00 15 березня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- Через артилерійські обстріли російських військ, **пошкоджень зазнали об'єкти інфраструктури у Харківській, Донецькій, Херсонській областях.**
- Гендиректор МАГАТЕ Рафаель Гроссі заявив, що **для безпечної роботи тимчасово захопленої Запорізької АЕС є життєздатне рішення, яке потребує міжнародної підтримки.** Деталей можливих домовленостей не повідомлялось.
- Тим часом, за словами в.о. голови Держатомрегулювання Олега Корікова, **через окупацію та бойові дії зазнали пошкоджень автоматизовані системи радіаційного контролю, засоби зв'язку і комунікацій, системи фізичного захисту, дороги, мости, лінії електроживлення тощо.**
- **Мережеві обмеження через наслідки атак РФ залишаються у Житомирській, Харківській, Полтавській, Сумській, Київській областях та у місті Київ, у зв'язку з чим можливі відключення для уникнення перевантаження обладнання та аварій.** Складною залишається ситуація у регіонах вздовж лінії фронту.
- **Уряд затвердив План пріоритетних дій на 2023 рік, серед 6 основних напрямків роботи – енергетична безпека.** Зокрема, ключовими завданнями визначено: відновлення та захист об'єктів енергетики (генерації та розподілу), підготовка до опалювального сезону 2023-2024 рр., повноцінне об'єднання ринків електроенергії України та ЄС, збільшення пропускної здатності для імпорту-експорту електроенергії, відновлювана енергетика, «зелений курс», підвищення безпеки на АЕС, термомодернізація житлових і громадських будівель.

- **Ключове завдання до сезону 2023/2024 років - це почати відновлення енергетики** за новими стандартами, відбудувати нові об'єкти та захистити існуючі, повідомив прем'єрміністр Денис Шмигаль.
- У межах засідання Міжнародної консультативної Ради високого рівня **відбулося перше засідання робочої групи щодо супроводження корпоратизації ДП "НАЕК "Енергоатом"**.
- **Вищий антикорупційний суд зберіг запобіжний захід ексголови правління "Нафтогазу" Андрію Кобольву** (застава в розмірі 229 млн грн), але зобов'язав його носити електронний браслет контролю.

Атаки

14 березня військові РФ обстріляли село Колодязне Куп'янського району на Харківщині, пошкодивши об'єкти інфраструктури, [повідомив](#) голова ОВА Олег Синегубов. Того ж дня окупанти обстріляли з артилерії місто Курахове на Донеччині, уражень зазнала трансформаторна підстанція, [заявив](#) голова ОВА Павло Кириленко. "Укренерго" [підтвердила](#) пошкодження об'єктів енергетичної інфраструктури 14 березня на Донеччині, а також на Херсонщині.

Ядерна безпека

Генеральний директор МАГАТЕ Рафаель Маріано Гроссі під час виступу в Центрі стратегічних та міжнародних досліджень у Вашингтоні [заявив](#), що для безпечної роботи тимчасово захопленої росіянами Запорізької АЕС є життєздатне рішення, яке потребує міжнародної підтримки. Деталей можливих домовленостей не повідомлялось.

У рамках 35-ої щорічної Інформаційної конференції Комісії ядерного регулювання США (U.S. NRC) 13 березня представники української делегації [провели](#) зустріч із представниками Департаменту енергетики США. В.о. голови Держатомрегулювання Олег Коріков зазначив, що російські окупанти на Запорізькій АЕС продовжують порушувати всі міжнародно визнані принципи та вимоги безпеки, закріплені у стандартах МАГАТЕ. Коріков підкреслив, що підтримка аварійної готовності на ядерних об'єктах в умовах війни стала додатковим викликом. Через окупацію та бойові дії зазнали пошкодження автоматизовані системи радіаційного контролю, засоби зв'язку і комунікацій, системи фізичного захисту, дороги, мости, лінії електроживлення тощо, а відновлення їх належного функціонування є обов'язковим для належного забезпечення ядерної та радіаційної безпеки.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

За [інформацією](#) міністра енергетики України Германа Галущенка, 15 березня генерація повністю забезпечує потреби споживачів електроенергії, маючи достатній резерв потужності, енергосистема продовжує працювати без обмежень споживачів.

За [інформацією](#) "Укренерго", 15 березня споживання електроенергії тримається на рівні робочого дня, виробництва електроенергії достатньо для покриття споживання. В роботі усі види електростанцій, завдяки водопіллю активно

працюють ГЕС, також відновлено роботу одного з енергоблоків, що дещо збільшило доступний обсяг генеруючих потужностей в енергосистемі. Триває незначний імпорт електроенергії.

Мережеві обмеження через масовану атаку рф 9 березня залишаються у Житомирській та Харківській областях. Також, все ще наявні мережеві обмеження на Полтавщині, Сумщині, Київщині та у місті Київ, у зв'язку з чим можливі відключення для уникнення перевантаження наявного у роботі обладнання та аварій. Складною залишається ситуація у регіонах вздовж лінії фронту, зокрема, на Донеччині та Херсонщині. В інших регіонах обмеження у споживанні не застосовувались, ліміти не доводились.

За [даними](#) ENTSO-E, 15 березня Україна здійснювала незначний комерційний імпорт електроенергії зі Словаччини (0-7 МВт) та Молдови (0-5 МВт) (для різних годин впродовж доби). Доступ до пропускної спроможності за напрямком "Словаччина-Україна" [викупили](#) три компанії загальним обсягом 55-85 МВт: "Д.Трейдінг" (55 МВт), "Нексттрейд" (0-20 МВт) та "ЕРУ Трейдінг" (0-10 МВт); за напрямком "Молдова-Україна" – "Д.Трейдінг" (100 МВт). Гранична ціна за обома аукціонами з розподілу потужності була "нульовою". Доступ за іншими напрямками не пропонувався. При цьому, за рахунок зростання цін на електроенергію у країнах Східної Європи, індекси Base РДН Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини [перевищували](#) аналогічний показник України у 1,65-1,68 рази.

Припинення та відновлення постачання

За [інформацією](#) Міненерго, 15 березня у деяких регіонах, зокрема на Житомирщині та Київщині, можливі нетривалі відключення електроенергії, пов'язані із ремонтами електромереж. Протягом останньої доби відновлено електропостачання постраждалих від ворожих обстрілів районів Запорізької і Дніпропетровської областей.

Детальніше про масштабні припинення електропостачання та активні відновлювальні роботи:

- у **Житомирській області**, за [даними](#) міського голови Житомира Сергія Сухомлина, "Укренерго" вдалося перепідключити та направити потужності з інших регіонів, тому планові відключення не застосовуються. Втім, резерву потужностей немає, тому зростання споживання електроенергії може спровокувати знеструмлення половини обласного центру. Найближчими днями в місті спробують запустити електротранспорт (з обмеженнями в пікові години). За словами Сухомлина, остаточно ситуація виправиться приблизно через 10 днів;
- у **Харківській області**, за [інформацією](#) ОВА, робота енергосистеми, яка зазнала пошкоджень внаслідок ворожого ракетного удару, стабілізована. Зранку 14 березня застосовувались відключення, які після 13:00 було повністю скасовано;
- у **Київській області та місті Київ**, за [інформацією](#) ДТЕК, 14 березня о 10:00 в частині Голосіївського, Святошинського, Шевченківського та Солом'янського районів міста Києва, а також Бучанського, Обухівського, Фастівського районів Київської області відбувалися відключення за стабілізаційними графіками. Причиною стало неодноразове пошкодження енергооб'єктів, які наразі не можуть передавати 100% електроенергії для усіх мешканців зазначених районів. Станом на [22:30](#) того ж дня стабілізаційні відключення на всій території Київщини було скасовано;
- в **Одеській області**, за [даними](#) ОВА, в усіх громадах та обласному центрі енергетики знайшли можливість відновити електропостачання, ремонт пошкодженого внаслідок російських обстрілів обладнання ще триває, але блекаути регіон уже пережив. На Одещині немає жодних дефіцитних питань в

плані потужностей, втім за потреби застосовуються мережеві, аварійні та планові відключення;

- у **Дніпропетровській області**, за [інформацією](#) ОВА, 14 березня ворог вчергове атакував Нікопольський район, внаслідок чого в одному з сіл пошкоджено електромережі;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 15 березня без електропостачання залишались 23 949 споживачів у 70 населених пунктах (за винятком тимчасово непідконтрольної території). Протягом доби спеціалісти відновили живлення для 3 929 домогосподарств Оріхівського району, знеструмлених через ворожі обстріли. На решті територій через активні бойові дії та відсутність доступу до місць пошкодження аварійно-відновлювальні роботи не проводилися, нових відключень не зафіксовано;
- у **Херсонській області**, за [даними](#) ОВА, станом на 13 березня для відновлення електропостачання працювала 41 бригада (202 спеціалісти та 73 одиниці техніки). Фахівці виконували роботи на пошкоджених лініях, що живлять міста Херсон та Берислав, села та селища Трудолюбівка, Нововознесенське, Біляївка, Калинівське, Новопетрівка, Токареве, Борозенське, Томарине, Правдине, Кірове, Білозерка, Приозерне та Чернобаївка. Також військові обстежили 1,1 км ліній електропередачі;
- у **Миколаївській області**, за [повідомленням](#) ОВА, станом на 15 березня частково або повністю пошкоджено 1 093 об'єктів електропостачання (без змін). Без електроенергії залишилися 7 юридичних абонентів (-3) на території Баштанського району;
- у **Чернігівській області**, за [інформацією](#) ОВА, в ніч на 15 березня внаслідок несприятливих погодних умов сталося пошкодження та відключення 4 ЛЕП напругою 10 кВ та 18 трансформаторних підстанцій. Без електропостачання залишилися 617 абонентів у 2 населених пунктах;
- у **Сумській області**, за [повідомленням](#) місцевого ОСР, 14 березня у зв'язку із низьким рівнем напруги запроваджували графіки аварійних відключень електроенергії. Менш ніж за 2 години електропостачання було [відновлено](#);
- у **Донецькій області**, за [даними](#) ОВА, 14 березня росіяни обстріляли з артилерії місто Курахове, пошкоджень зазнала трансформаторна підстанція, понад 1 000 абонентів залишилися без електроенергії. Електропостачання буде відновлено, щойно дозволить безпекова ситуація;
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Луганській області** була відсутня на час підготовки огляду.

Нафтогазовий сектор

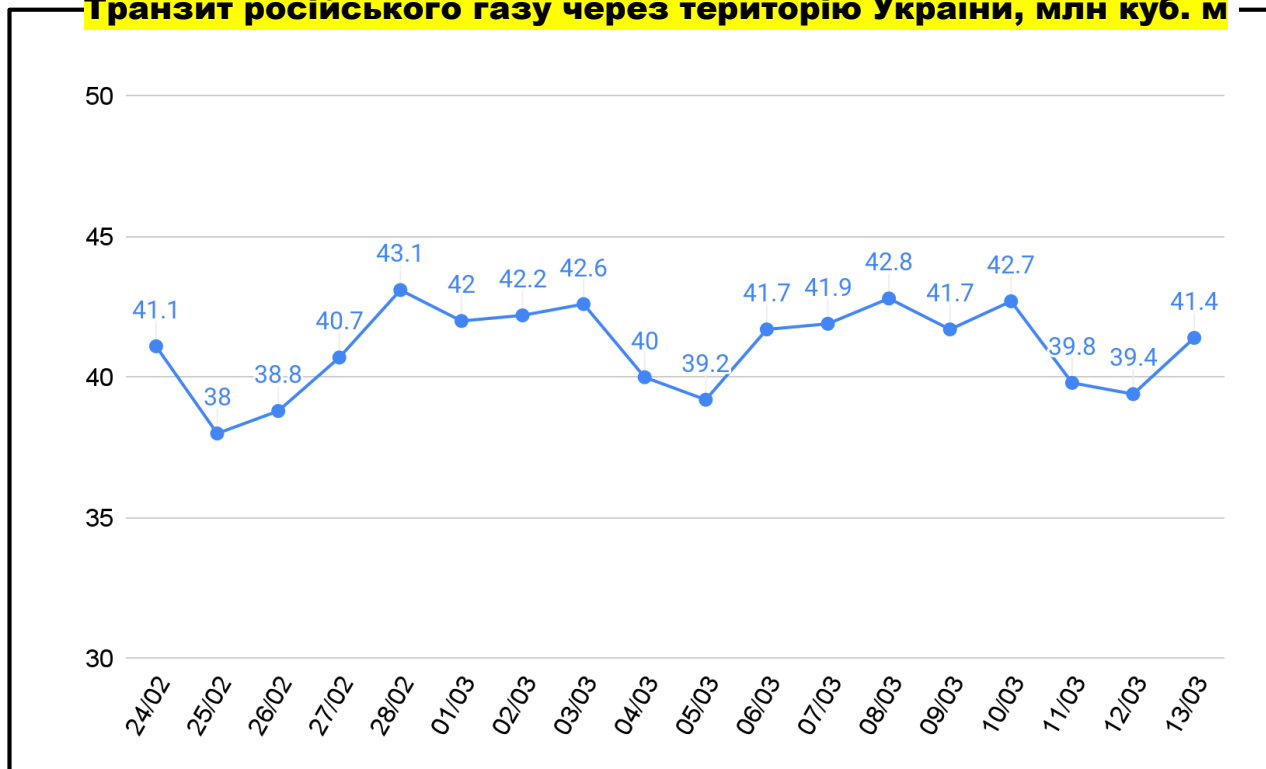
Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 13 березня становив 41,4 млн куб. м (+2 млн куб. м в порівнянні з попередньою добою), тобто лише 36% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітну добу становив 13,9 млн куб. м та здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берег) обсягом 7,4 млн куб. м, через точку з'єднання з Польщею "Германовичі" (ВТЗ Україна-Польща) обсягом

2,4 млн куб. м, через точку з'єднання зі Словаччиною "Будінце" обсягом 3,4 млн куб. м та через точку з'єднання з Молдовою "Каушани" обсягом 0,7 млн куб. м. На виході з ГТС, окрім транзиту, транспортування газу 13 березня не здійснювалось.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Функціонування ринку природного газу

АТ "Укргазвидобування" (найбільша видобувна компанія України, дочірня компанія "Нафтогазу") [повідомило](#) про буріння нової оціночно-експлуатаційної свердловини глибиною 5 950 м, яка дає 340 тис. куб. м природного газу на добу.

Народний депутат Ярослав Железняк [повідомив](#), що Вищий антикорупційний суд прийняв рішення щодо запобіжного заходу для ексголови правління НАК "Нафтогаз України" Андрія Коболева. Суд наклав на експосадовця додатковий обов'язок носити електронний браслет та залишив заставу в розмірі 229 млн грн. Це [підтвердили](#) для ЗМІ і у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі.

Припинення та відновлення постачання

Міненерго не оновлювало інформацію про кількість абонентів без газопостачання. Найбільш складна ситуація спостерігалася у **Дніпропетровській, Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Харківській областях.**

У **Миколаївській області**, за даними ОВА станом на 15 березня, всього за час війни було пошкоджено 1 387 об'єктів газової інфраструктури (без змін у порівнянні із 14 березня), внаслідок чого без газопостачання [залишалося](#) 5 195 споживачів (-18).

В **Дніпропетровській області**, за даними місцевої ОВА, внаслідок обстрілів ворога було [пошкоджена](#) газова інфраструктура Покровської громади.

Інформація про ситуацію з газопостачанням у решті проблемних областей була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Президент України Володимир Зеленський [провів](#) зустріч із прем'єрміністеркою Ісландії Катрін Якобсдоттір. На зустрічі було обговорено питання двосторонньої співпраці стосовно міжнародного трибуналу щодо злочину агресії, створення реєстру збитків, завданих російською агресією, та повноцінного компенсаційного механізму, зокрема в контексті підготовки до саміту глав держав та урядів країн Ради Європи у Рейк'явіку, а також питанням ядерної безпеки. Окрім цього, Зеленський акцентував увагу на перспективах використання досвіду та експертизи Ісландії у сфері «зеленої» енергетики та запросив ісландський бізнес уже зараз інвестувати у відповідні проекти в нашій країні. За підсумками зустрічі було [підписано](#) спільну декларацію.

Кабінет Міністрів України на засіданні 14 березня [затвердив](#) План пріоритетних дій Уряду на 2023 рік. Загалом визначено 15 напрямків роботи уряду, з яких визначено 6 основних: безпека та оборона, інтеграція в ЄС та НАТО, енергетична безпека, відбудова країни, макрофінансова стабільність та підтримка бізнесу. Ключовими завданнями у напрямку енергетична безпека [визначено](#):

- Відновлення та захист об'єктів енергетики (генерації та розподілу);
- Підготовка до опалювального сезону 2023-2024 рр.;
- Повноцінне об'єднання ринку електроенергії України та Європи;
- Збільшення пропускної здатності для імпорту-експорту електроенергії з країнами ЄС;
- Відновлювана енергетика, «зелений курс», Стратегія розвитку водневої енергетики;
- Підвищення безпеки на атомних електростанціях;
- Термомодернізація житлових і громадських будівель.

Україна успішно завершує поточний опалювальний сезон, тож ключове завдання до сезону 2023/2024 років – це почати відновлення енергетики за новими стандартами, відбудувати нові об'єкти та захистити існуючі, [повідомив](#) прем'єрміністр Денис Шмигаль.

Також Шмигаль [повідомив](#), що у напрямку відбудови буде 4 сфери: енергетика, житло, розмінування та критична інфраструктура. Уряд планує активізувати формат «фінансового Рамштайну» для визначення джерел фінансування проектів відбудови, на які - за попередніми оцінками - потрібно 17 млрд дол. лише на 2023 рік. Окрім цього, Шмигаль відзначив, що уряд спільно зі Світовим банком, ЄС та ООН проводить другий етап оцінки збитків та потреб на відновлення, а також впровадить єдину цифрову аналітично-інформаційну систему управління процесом відбудови інфраструктури.

У межах засідання Міжнародної консультативної Ради високого рівня міністр енергетики Герман Галущенко [провів](#) перше засідання робочої групи щодо супроводження корпоратизації ДП «НАЕК «Енергоатом». Група створена за підтримки єврокомісарки з питань енергетики Кадрі Сімсон, міністерки енергетики США Дженніфер Гренголл і керівників енергетичних відомств провідних країн, учасниками групи є фахівці з країн G7 та представники міжнародних організацій.

НКЕРКП в рамках засідання 14 березня [розглянула](#) наступні питання:

- надання, анулювання, зупинення ліцензій, схвалення інвестиційних програм;

- накладення штрафів на порушників ліцензійних умов постачання, виробництва електроенергії, природного газу; планування перевірок ліцензіатів;
- внесено [зміни](#) до постанови НКРЕКП від 26 березня 2022 р. № 352 (щодо відновлення дії окремих положень Методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу);
- внесено [зміни](#) до Порядку розроблення та подання на затвердження планів розвитку систем розподілу та інвестиційних програм операторів систем розподілу (зокрема, в частині надання обґрунтувань відповідних заходів);
- внесення [змін](#) до Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов (через зміни до ліцензійних умов діяльності з передачі електричної енергії);
- схвалено проект [змін](#) до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку (щодо створення “цільового фонду” Оператора ринку для забезпечення виконання ним податкових зобов’язань, за рахунок перегляду розрахунків фіксованого платежу за користування програмним забезпеченням ОР та тарифу на здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР);
- схвалено проект постанови зі [змінами](#) до Порядку розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання електропостачальників (з метою запобігання виникнення штучних податкових зобов’язань).

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](http://energy-community.org)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).